

VERBS: Representació dels verbs pronominals

Categoria lèxica

Els **verbs pronominals** de les llengües romàniques són verbs que, en tots els temps, van acompanyats d'un pronom que *concorda amb el subjecte* i que no desenvolupa cap funció sintàctica específica dintre l'oració.

Exemple: La Mercè **es va adormir** de seguida

[El pronom *es* concorda amb el subjecte (em vaig adormir, et vas adormir, etc.) i no fa cap funció sintàctica]

Com que la pronominalització és un tret morfològic, no afecta el *règim sintàctic* dels verbs (*transitiu, preposicional o intransitiu*) sinó que, senzillament, s'hi suma; tot i això, val la pena destacar que la combinació de verb transitiu i pronominal és molt menys habitual que les combinacions de verb preposicional i pronominal i, sobretot, verb intransitiu i pronominal.

Pel que fa a la **representació terminològica**, el pronom es recull integrat en la denominació o l'equivalent, seguint l'ordre i la grafia establerts per la lexicografia en cada llengua.

Exemples:

- En català es representa a continuació del verb, separat per un guionet.
- En castellà es representa a continuació del verb, sense separació gràfica.
- En francès es representa a continuació del verb separat per una coma (malgrat que seqüencialment hauria d'anar davant), per facilitar la localització del verb.

Denominació o equivalent	Categoria lèxica	Exemple
ca imaginar-se	v tr pron	Imagina't que passés
ca rebel·lar-se [contra] es rebelarse [contra] fr rebeller [contre], se	v prep pron v prep pron v prep pron	Els pagesos es van rebel·lar contra el baró
ca entrenar-se	v intr pron	M'he entrenat tota la tarda

Convé tenir en compte algunes particularitats amb relació als **verbs d'estructura pronominal**:

- (1) **No es consideren verbs pronominals** els verbs en què el pronom desenvolupa una **funció sintàctica**. Solen ser verbs en què el subjecte s'aplica a ell mateix una acció que també pot fer a algú altre.¹

Exemples: **pentinar v tr** (Ja *es* pentina tota sola = Encara *l'*han de pentinar [*es*, *l'*: CD])

- (2) Al TERMCAT **no es dona categoria de verb pronominal** a la construcció pronominal d'un **verb causatiu**. Els verbs causatius tenen una construcció transitiva (subjecte causant i complement directe que rep l'acció) i una construcció intransitiva sovint pronominal (només amb un subjecte, que és el complement directe de la construcció transitiva); generalment el TERMCAT recull només la construcció transitiva.²

Exemples: **fondre v tr** (El sol fon la neu → La neu *es* fon)

- (3) Alguns verbs poden ser **pronominals o no pronominals** sense canviar de sentit ni d'estructura sintàctica. En aquest cas, al TERMCAT es representen les dues denominacions com si fossin sinònimes.

Exemples: ca **aprendre de memòria v tr**
ca **aprendre's de memòria v tr pron**

¹ Cal no confondre aquests verbs amb els verbs que sí que són realment pronominals perquè l'acció que fa el subjecte és diferent si l'aplica a un altre o se l'aplica a ell mateix.

Exemples: **aixecar-se v intr pron** (Es va aixecar de terra ≠ Ajuda'm a aixecar-lo [es: Ø; -lo: CD])

² De vegades, però, sí que tractem la construcció pronominal d'un verb causatiu com un verb pronominal amb entitat pròpia. Amb relació a aquesta qüestió, vegeu el criteri *VERBS Tractament dels verbs causatius*.